

Jaarverslag 2017

Ciro+ B.V.

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2017

5.1.1	Balans per 31 december 2017	4
5.1.2	Resultatenrekening over 2017	5
5.1.3	Kasstroomoverzicht over 2017	6
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2017	18
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa	24
5.1.7	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2017	25
5.1.8	Vaststelling en goedkeuring	30

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Statutaire regeling resultaatbestemming	32
5.2.2	Nevenvestigingen	32
5.2.3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	32

5.1 JAARREKENING

5.1 JAARREKENING

5.1.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2017
(na resultaatbestemming)

	Ref.	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	1.725.434	2.064.709
Totaal vaste activa		<u>1.725.434</u>	<u>2.064.709</u>
Vlottende activa			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's	2	149.047	229.198
Debiteuren en overige vorderingen	4	7.229.094	5.114.601
Liquide middelen	5	11.588.220	11.910.850
Totaal vlottende activa		<u>18.966.361</u>	<u>17.254.649</u>
Totaal activa		<u><u>20.691.795</u></u>	<u><u>19.319.357</u></u>
	Ref.	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Kapitaal	6	18.000	18.000
Algemene en overige reserves		10.517.350	9.914.352
Totaal groepsvermogen		<u>10.535.350</u>	<u>9.932.352</u>
Voorzieningen	7	485.072	650.316
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)			
Onderhanden werk uit hoofde van DBC's	2	1.455.335	851.790
Schulden uit hoofde van financieringoverschot	3	737.403	737.403
Overige kortlopende schulden	8	7.478.635	7.147.496
Totaal kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)		<u>9.671.372</u>	<u>8.736.689</u>
Totaal passiva		<u><u>20.691.795</u></u>	<u><u>19.319.357</u></u>

5.1.2 RESULTATENREKENING OVER 2017

	<u>Ref.</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opbrengsten zorgprestaties	11	15.033.065	14.177.454
Subsidies	12	125.298	126.443
Overige bedrijfsopbrengsten	13	514.921	774.952
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>15.673.284</u>	<u>15.078.849</u>
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	14	9.148.698	8.870.248
Afschrijvingen op materiële vaste activa	15	507.269	504.335
Overige bedrijfskosten	16	5.416.912	5.012.076
Som der bedrijfslasten		<u>15.072.879</u>	<u>14.386.659</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		600.405	692.190
Financiële baten en lasten	17	2.593	15.552
RESULTAAT BOEKJAAR		<u><u>602.998</u></u>	<u><u>707.742</u></u>
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		<u>2017</u>	<u>2016</u>
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Algemene / overige reserves		<u>602.998</u>	<u>707.742</u>
		<u><u>602.998</u></u>	<u><u>707.742</u></u>

5.1.3 KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	Ref.	2017		2016	
		€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Bedrijfsresultaat			600.405		692.190
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen en overige waardeverminderingen	15	507.269		504.335	
- mutaties voorzieningen (onttrekkingen)	7	<u>-176.152</u>		<u>192.878</u>	
			331.117		697.213
Veranderingen in werkkapitaal:					
- mutaties voorzieningen (dotatie en vrijval)	7	10.908			
- mutatie onderhanden werk uit hoofde van DBC's	2	683.696		-1.534.830	
- vorderingen	4	-2.120.025		6.356.614	
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	3	-		25.743	
- kortlopende schulden (excl. schulden aan banken)	8	317.213		-1.535.290	
			<u>-1.108.207</u>		<u>3.312.237</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			-176.685		4.701.640
Ontvangen interest	17	<u>8.124</u>		<u>20.196</u>	
			8.124		20.196
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			<u>-168.561</u>		<u>4.721.836</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	1	<u>-154.069</u>		<u>-340.027</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-154.069		-340.027
Mutatie geldmiddelen			<u><u>-322.630</u></u>		<u><u>4.381.809</u></u>
Stand geldmiddelen per 1 januari	5		11.910.850		7.529.041
Stand geldmiddelen per 31 december	5		<u>11.588.220</u>		<u>11.910.850</u>
Mutatie geldmiddelen			-322.630		4.381.809

Toelichting:

De ontvangen interest betreft de werkelijke in 2017 ontvangen interest. Het verschil tussen de ontvangen interest en de interest opbrengsten is verwerkt onder de verandering van de vorderingen.

De investeringen materiële vaste activa betreffen de daadwerkelijk in 2017 betaalde bedragen voor investeringen. Het verschil tussen de kasstroom en de investeringen volgens het mutatieoverzicht materiële vaste activa is verwerkt onder de verandering van de kortlopende schulden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens en groepsverhoudingen

De besloten vennootschap *Ciro+ B.V.* is statutair (en feitelijk) gevestigd te Horn (gemeente Leudal), op het adres Hornerheide 1, 6085 NM Horn, en is geregistreerd onder KvK-nummer 14132418.

Beschrijving van de activiteiten

Ciro+ B.V. heeft ten doel:

- a. de instandhouding van een expertisecentrum voor de behandeling van chronisch orgaanfalen in de regio Zuidoost-Nederland, welk expertisecentrum verantwoorde zorg aanbiedt en een instelling betreft als bedoeld in de Wet toelating zorginstellingen;
- b. het oprichten en verwerven van, het deelnemen in, het samenwerken met, het besturen van, alsmede het (doen) financieren van andere ondernemingen met een vergelijkbaar doel als het doel van de vennootschap, in welke rechtsvorm ook;
- c. het verstrekken en aangaan van geldleningen, het verkrijgen, het vervreemden en bezwaren van registergoederen en het stellen van zekerheden, ook voor schulden van anderen, en het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Groepsverhoudingen

Het Maastricht UMC+ bezit 51% van de aandelen van *Ciro+ B.V.* en Stichting Proteion Thuis 49% van de aandelen. De financiële gegevens van *Ciro+ B.V.* zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Maastricht UMC+.

De Stichting onderzoeksfinanciering *Ciro (StoCiro)* is gelieerd aan *Ciro+ B.V.* door het gezamenlijk zeggenschap van het bestuur in beide entiteiten. Gezien het beperkte belang is *StoCiro* niet geconsolideerd in de jaarrekening van *Ciro+ B.V.*

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2017, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2017.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW), de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 655, Titel 9 BW2 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van voorgaand jaar worden, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met het nieuwe jaar mogelijk te maken. Er heeft geen herrubricering plaatsgevonden van de vergelijkende cijfers 2016.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- de waardering van het onderhanden werk;
- het voorspellen van overschrijdingen op met zorgverzekeraars overeengekomen omzetplafonds.

Verbonden rechtspersonen

De aan Giro+ B.V. verbonden stichtingen en vennootschappen betreffen de onder "Groepsverhoudingen" beschreven rechtspersonen.

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en het actief een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijk in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van **Ciro+ B.V.**

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de verkrijgings- of vervaardigingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Terreinvoorzieningen : 10 %.
- Inventaris : 10 %.
- Automatisering : 20 %.

Groot onderhoud:

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. De uitgaven voor groot onderhoud worden ten laste gebracht van deze voorziening.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de opbrengstwaarde of de bedrijfswaarde zijnde de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

De opbrengstwaarde is gebaseerd op de geschatte verkoopprijs minus de geschatte kosten welke nodig zijn om de verkoop te realiseren.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname (tegen reële waarde) worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de instelling beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de instelling het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Afgeleide financiële instrumenten

Ciro+ B.V. maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Onderhanden werk uit hoofde van DBC's

Onder onderhanden werk worden de in uitvoering zijnde DBC's/DBC-zorgproducten verantwoord, die op de balansdatum nog niet waren voltooid. De waardering is op basis van de huidige opbrengstwaarde, ofwel de waarde die het traject zou krijgen als het per 31 december 2017 afgesloten zou worden. Hierbij wordt rekening gehouden met de op balansdatum verrichte prestaties.

Van zorgverzekeraars ontvangen voorschotten worden hierop in mindering gebracht. Verliezen op onderhanden werk worden genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Het onderhanden werk uit hoofde van DBC's/DBC-zorgproducten wordt in de balans gepresenteerd als een gesaldeerde post van de per werk gerealiseerde kosten en ontvangen voorschotten. Het saldo van het onderhandenwerk kan per balansdatum een debetstand of een creditstand zijn, afhankelijk van de mate van de gerealiseerde kosten en toegerekende winst, verwerkte verliezen en ontvangen voorschotten.

Indien het saldo van de DBC's/DBC-zorgproducten per zorgverzekeraar een:

- a. debetstand vertoont, wordt het nettobedrag verwerkt als een actief;
- b. creditstand vertoont, wordt het nettobedrag verwerkt als een schuld.

Vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort/-overschot

Een vordering/schuld uit hoofde van financieringstekort/-overschot is het aan het einde van het boekjaar bestaande verschil tussen het wettelijk budget voor aanvaardbare kosten en de ontvangen voorschotten en de in rekening gebrachte vergoedingen voor diensten en verrichtingen ter dekking van het wettelijk budget (artikel 6 Regeling verslaggeving WTZi).

De waardering van de vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort/-overschot is beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen. De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als dotatie aan de voorziening. De gehanteerde disconteringsvoet is 3%. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Personele voorzieningen worden, indien het effect van de tijds waarde van geld materieel is, gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. De disconteringsvoet voor belastingen waartegen contant wordt gemaakt, geeft de actuele marktrente weer. Hierin zijn de risico's waarmee bij het schatten van de toekomstige uitgaven reeds rekening is gehouden niet betrokken.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties, e.d., gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplan. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3%.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3%.

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waardingsgrondslagen.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend. In het geval van een geconstateerde fout in voorgaande boekjaren wordt fouterstel toegepast.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen. De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Pensioenen

Ciro+ B.V. heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij *Ciro+ B.V.* De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. *Ciro+ B.V.* betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij behoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken, zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In maart 2018 bedroeg de dekkingsgraad 99,8%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 128%. Het pensioenfonds verwacht volgens het in 2015 opgestelde herstelplan binnen 12 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. *Ciro+ B.V.* heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. *Ciro+ B.V.* heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Leasing

De instelling kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de instelling optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele leases worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten en rentelasten en soortgelijke kosten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat de groep zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door de groep gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst-en-verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de groep voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst-en-verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief. Een krediet afgesloten tegen een lagere rente dan de marktrente, wordt als schuld in de balans opgenomen waarbij waardering plaatsvindt zoals opgenomen onder Financiële instrumenten. Het verschil tussen het hogere ontvangen bedrag van het krediet en de boekwaarde bij eerste verwerking betreft het voordeel als gevolg van de lagere rente. Dit voordeel wordt verwerkt als overheidssubsidie.

Specifieke aandachtspunten jaarrekening 2017 medisch specialistische zorg

Inleiding

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. Sinds het jaar 2012 is sprake van landelijke onzekerheden rondom de omzetverantwoording. In 2014 zijn de risico's drastisch afgenomen met de invoering van de vaststelling van de uitkomsten van het expertonderzoek naar de omzetverantwoording 2012 en 2013 en de vaststelling van transitiebedragen. In 2015 to en met 2017 zijn de risico's verder verminderd.

De resterende in de jaarrekening 2017 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor *Ciro+ B.V.* hebben betrekking op:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2016 en eerdere jaren;
2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2017;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar;
4. Overgangsregeling kapitaallasten.

Bij de omzetsbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft **Ciro+ B.V.** de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 5.1.4 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de uitkomsten van het aanvullend omzetonderzoek 2017 meegenomen en is de "Handreiking Rechtmatigheidscontroles Medisch Specialistische Zorg 2017" gevolgd.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2017

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2017 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor **Ciro+ B.V.**:

1. Afwikkeling rechtmatigheidscontroles MSZ 2016 en eerdere jaren

Ondanks het feit dat de long- astma instellingen zijn uitgezonderd voor de rechtmatigheidscontroles conform de landelijke handreiking heeft **Ciro+ B.V.** op basis van deze handreiking wel onderzoek inzake 2014 tot en met 2016 uitgevoerd. De uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van de jaarrekeningen 2014, 2015 en 2016 en toegelicht bij de grondslagen. Op basis hiervan heeft finale afwikkeling plaatsgevonden met één van de voor **Ciro** belangrijkste zorgverzekeraars. Met de overige zorgverzekeraars is nog niet afgerekend.

2. Rechtmatigheidscontroles MSZ 2017

De NFU, NVZ en ZN hebben een Handreiking Rechtmatigheidscontroles MSZ 2017 gepubliceerd. Door de NZa is niet bevestigd dat deze handreiking in overeenstemming is met publiekrechtelijke regelgeving, waarmee een inherent risico blijft bestaan.

Net als de handreikingen over eerdere jaren geldt deze handreiking niet voor de long- astmacentra. **Ciro+ B.V.** heeft echter over 2017 wel de van toepassing zijnde controles uitgevoerd.

De instelling heeft op basis van een risicoanalyse onderzoek verricht naar de risico's die voor **Ciro+ B.V.** materieel zijn. In deze risicoanalyse zijn de uitkomsten van eerder uitgevoerde aanvullende omzetonderzoeken en beschikbare overige in- en externe controles betrokken. Ook is een inschatting gemaakt van de DCM-controles over 2017 op basis van informatie van de zorgverzekeraars.

Daarnaast heeft **Ciro+ B.V.** op basis van deze handreiking een zelfonderzoek inzake 2017 uitgevoerd. De uitkomsten zijn betrokken bij het opstellen van deze jaarrekening. Waar nodig heeft **Ciro+ B.V.** nuanceringen geboekt. In 2014 en 2015 was de impact beperkt. In 2016 en 2017 is deze zelfs nihil.

Doelmatigheidscontroles over 2017 zullen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd worden. **Ciro+ B.V.** gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanneme is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan.

Privaatrechtelijk heeft **Ciro+ B.V.** geen afspraken terzake gemaakt met verzekeraars.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar

Ciro+ B.V. heeft met de meeste zorgverzekeraars voor 2017 schadelastafspraken op basis van plafondatafspraken gemaakt. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2017 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangpercentage ultimo 2017 in lijn met de Handreiking omzetverantwoording, rekening houdend met de verwachte effecten van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze correcties zijn conform de Handreiking omzetverantwoording op de omzet 2017 in mindering gebracht en waar nodig verwerkt in de waardering van het onderhanden werk ultimo 2017. De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt.

De omzetverantwoording kent risico's betreffende het inschatten van de omvang van onder meer de uitloopschade in 2018 en daarmee de toe te rekenen omzet aan 2017. *Ciro+ B.V.* heeft haar schattingen kritisch beoordeeld en verschillende modellen met elkaar vergeleken. De productstructuur van complex chronisch longfalen kent gevoeligheden ten aanzien van waardebepalingen. Kleine verschillen in samenstelling van productmix kunnen relatief grote impact hebben op de omzet. Daarom leiden verschillende modellen niet altijd tot dezelfde uitkomst. *Ciro+ B.V.* hanteert hierbij een voorzichtige gedragslijn en heeft hierbij een voorzichtig scenario gevolgd.

4. Overgangsregeling kapitaallasten

Ciro+ B.V. heeft op basis van de beleidsregel Garantieregeling kapitaallasten 2013-2016 (BR/CU-2139) en de door de NZa beschikbaar gestelde formulieren berekend op welke suppletie *Ciro+ B.V.* recht heeft. Op basis van de berekeningen komt de *Ciro+ B.V.* tot de conclusie dat er geen rechten zijn tot suppletie.

5.1.4.4 Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen.

5.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

5.1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

Als gevolg van nadere duiding op www.topinkomens.nl ten aanzien van het verantwoorden van doorbelaste vergoedingen voor een topfunctionaris is foutenherstel toegepast voor de WNT 2016. Voor een nadere toelichting zie pagina 28 van de jaarrekening

5.1.5 TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Terreinvoorzieningen	124.534	116.559
Inventaris	1.143.214	1.370.554
Automatisering	457.686	577.596
Totaal materiële vaste activa	<u>1.725.434</u>	<u>2.064.709</u>
<i>Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>		
	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	2.064.709	2.293.478
Bij: investeringen	167.994	282.216
Af: afschrijvingen	507.269	504.335
Af: desinvesteringen	-	6.650
Boekwaarde per 31 december	<u>1.725.434</u>	<u>2.064.709</u>

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de materiële vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6.

2. Onderhanden werk uit hoofde van DBC's

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
<i>De specificatie is als volgt:</i>		
Onderhanden werk DBC's gereguleerd segment	41.015	698.120
Onderhanden werk DBC's vrij segment	336.305	274.896
Af: ontvangen voorschotten	-1.683.608	-1.595.608
Totaal onderhanden werk	<u>-1.306.288</u>	<u>-622.592</u>

De specificatie per categorie DBC's is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's	Gerealiseerde kosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€
Complex Chronisch Longfalen (gereguleerd segment)	41.015	-	1.221.025	-1.180.010
Complex Chronisch Hartfalen (vrij segment)	89.186	-	-	89.186
Academisch Slaapcentrum (vrij segment)	247.119	-	462.583	-215.464
Totaal (onderhanden werk)	<u>377.320</u>	<u>-</u>	<u>1.683.608</u>	<u>-1.306.288</u>

Indien de onderhanden werk positie per contract met de betreffende zorgverzekeraar na aftrek van voorschotten een debetsaldo vertoont, wordt deze als activum gepresenteerd. Indien deze positie een creditsaldo vertoont, wordt deze als passivum gepresenteerd. Deze posities worden in onderstaande specificatie weergegeven.

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als activa	149.047	229.198
Waarvan gepresenteerd als passiva	1.455.335	851.790
Totaal onderhanden werk	<u>-1.306.288</u>	<u>-622.592</u>

Toelichting:

Als gevolg van ontvangst van voorschotten van zorgverzekeraars, die gezamenlijk de waarde van het onderhanden werk overschrijden, heeft het onderhanden werk zowel op 31-12-2017 als op 31-12-2016 per saldo een negatieve waarde.

3. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	<u>t/m 2017</u>	<u>totaal</u>
	€	€
Saldo per 1 januari	-737.403	-737.403
Financieringsverschil boekjaar	-	-
Correcties voorgaande jaren	-	-
Betalingen/ontvangsten	-	-
Subtotaal mutatie boekjaar	-	-
Saldo per 31 december	<u>-737.403</u>	<u>-737.403</u>

Stadium van vaststelling (per erkenning):

c

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars

c= definitieve vaststelling NZa

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	-	-
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	737.403	737.403
	<u>-737.403</u>	<u>-737.403</u>

Toelichting:

Ciro+ B.V. heeft tot 2012 een FB-budget gehad. Bovenstaande schuld heeft betrekking op de positie uit dat jaar en voorgaande jaren. Definitieve afwikkeling van het financieringsverschil zal naar verwachting in 2018 plaatsvinden.

4 Debiteuren en overige vorderingen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	2.400.445	982.015
Nog te factureren omzet DBC's	4.073.125	3.498.086
Overige vorderingen:		
Vorderingen op participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	472.663	521.608
Vooruitbetaalde bedragen	19.834	-
Nog te ontvangen bedragen	242.426	69.305
Overige overlopende activa	20.601	43.587
Totaal debiteuren en overige vorderingen	<u>7.229.094</u>	<u>5.114.601</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 38.570 (2016: € 8.949).

De debiteuren en overige vorderingen kennen een kortlopend karakter.

De nog te factureren bedragen betreffen voor het overgrote deel nog aan zorgverzekeraars te factureren bedragen uit hoofde van zorgproducten die in 2017 zijn afgesloten, maar op balansdatum nog niet zijn gefactureerd, alsmede nog uit te voeren correcties op de facturatie.

De vorderingen op groepsmaatschappijen bestaan uit vorderingen uit hoofde van verrekening van diensten met het Maastricht UMC+ en uit vorderingen uit hoofde van onderlinge dienstverlening en verhuur met Stichting Proteion Thuis. Over de vorderingen op aandeelhouders wordt geen rente in rekening gebracht.

5. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Bankrekeningen	11.585.573	11.909.425
Kassen	2.647	1.424
Totaal liquide middelen	<u>11.588.220</u>	<u>11.910.850</u>

Toelichting:

De liquide middelen zijn per direct beschikbaar.

PASSIVA**6. Eigen vermogen**

Het groepsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

	<u>31-dec-17</u>	<u>31-dec-16</u>
	€	€
Kapitaal	18.000	18.000
Algemene en overige reserves	10.517.350	9.914.352
Totaal eigen vermogen	<u>10.535.350</u>	<u>9.932.352</u>

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-17</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Kapitaal	18.000	-	-	18.000
Totaal kapitaal	<u>18.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>18.000</u>

Algemene en overige reserves

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>Saldo per</u> <u>1-jan-17</u>	<u>Resultaat-</u> <u>bestemming</u>	<u>Overige</u> <u>mutaties</u>	<u>Saldo per</u> <u>31-dec-17</u>
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten	9.914.352	602.998	-	10.517.350
Totaal algemene en overige reserves	<u>9.914.352</u>	<u>602.998</u>	<u>-</u>	<u>10.517.350</u>

Toelichting:

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000 verdeeld in 90.000 aandelen van € 1. Het gestort kapitaal bedraagt € 18.000.

7. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-17	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Saldo per 31-dec-17
	€	€	€	€	€
- groot onderhoud	339.288	13.832	13.309	-	339.811
- persoonlijk budget levensfase	45.989	-	-	7.522	38.467
- jubileumverplichtingen	85.975	12.107	7.590	212	90.280
- overige voorzieningen	179.064	-	155.253	7.297	16.514
Totaal voorzieningen	650.316	25.939	176.152	15.031	485.072

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

31-dec-17

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	389.896
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	95.176
hiervan > 5 jaar	55.935

Toelichting per categorie voorziening:

Onder de voorziening voor groot onderhoud is reeds enkele jaren een voorziening voor binnenschilderwerk opgenomen op basis van het meerjarenonderhoudsplan van de verhuurder van het door Ciro+ B.V. gehuurde onroerend goed.

Onder de overige voorzieningen is een voorziening opgenomen in verband met een verplichting inzake ORT tijdens vakantie.

8. Overige kortlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	31-dec-17	31-dec-16
	€	€
Crediteuren	405.880	454.476
Belastingen en premies sociale verzekeringen	478.468	464.633
Schulden terzake pensioenen	50.957	94.277
Nog te betalen salarissen	-	13.500
Terugbetalingsverplichtingen zorgverzekeraars oude jaren	4.119.098	4.168.853
Overige schulden:		
Schulden aan participanten en maatschappijen waarin wordt deelgenomen	304.411	456.643
Nog te besteden projectkosten	418.172	101.975
Overige overlopende passiva:		
Vakantiegeld	284.114	257.933
Vakantiedagen	814.764	762.458
Overig	602.771	372.748
Totaal overige kortlopende schulden	7.478.635	7.147.496

Toelichting:

De terugbetalingsverplichtingen aan zorgverzekeraars betreffen terug te betalen bedragen uit hoofde van overschrijdingen van plafondafspraken. Hiervan is;

>5 jaar   € 1.458.859

>1 en <5 jaar   € 2.388.856

<1 jaar   € 134.000

Daarnaast is er een schuld aan zorgverzekeraars inzake zelfonderzoeken over de jaren 2013 t/m 2016 van € 32.201.

De schulden aan groepsmaatschappijen bestaan voor € 119.122 uit schulden aan Stichting Proteion Thuis inzake verrichte dienstverlening en verhuur van gebouwen. De resterende schuld op groepsmaatschappijen heeft betrekking op de andere aandeelhouder Maastricht UMC+, bedraagt € 185.289 en betreft met name schulden uit hoofde van aldaar uitgevoerde onderlinge dienstverlening. Over de schulden aan aandeelhouders wordt geen rente in rekening gebracht.

9. Financiële instrumenten

Algemeen

Ciro+ B.V. maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de rechtspersoon blootstelt aan kredietrisico, renterisico en kasstroomrisico en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft Giro+ B.V. een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van Giro+ B.V. te beperken. Tevens beschikt Giro+ B.V. over (meerjaren-) liquiditeits- en investeringsbegrotingen welke zijn goedgekeurd door de Raad van Bestuur.

Giro+ B.V. maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Kredietrisico

Giro+ B.V. loopt kredietrisico over de debiteuren, overige vorderingen en liquide middelen. Met de debiteuren, zijnde zorgverzekeraars, bestaan lange relaties en deze hebben altijd aan hun betalingsverplichtingen voldaan. De vorderingen op debiteuren bestaan voor € 2.364.521 uit vorderingen op zorgverzekeraars. De overige vorderingen betreffen voor € 4.073.125 nog aan zorgverzekeraars te factureren bedragen. Er zijn geen aanvullende zekerheden verkregen ten aanzien van de debiteuren en overige vorderingen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking. De blootstelling aan kredietrisico van Giro+ B.V. wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren. Giro+ B.V. heeft voorschotten van zorgverzekeraars voor haar onderhanden werk ontvangen ter hoogte van € 1.683.608. Daarnaast wordt er een actief debiteurenbeleid gevoerd en houdt het management ook rekening met het risico op wanbetaling van verschillende soorten debiteuren.

Renterisico en kasstroomrisico

Per balansdatum is er bij Giro+ B.V. geen sprake van opgenomen en verstrekte leningen.

Liquiditeitsrisico

Giro+ B.V. bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet er op toe dat steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte beschikbaar blijft. Er zijn per 31 december 2017 geen kredietfaciliteiten beschikbaar. De liquide middelen staan geheel ter vrije beschikking.

Mitigerende maatregelen

Giro+ B.V. ziet erop toe dat er voldoende tegoeden zijn om gedurende een periode van een jaar de verwachte operationele kosten te dekken, inclusief het voldoen aan de financiële verplichtingen. Hierin is geen rekening gehouden met het eventuele effect van extreme omstandigheden die redelijkerwijs niet kunnen worden voorspeld, zoals natuurrampen.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans opgenomen financiële instrumenten, verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en schulden en dergelijke, benadert de boekwaarde ervan.

10. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument kan door de minister van VWS ingezet worden om overschrijdingen van het makrodeur zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg. Het macrobeheersinstrument is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg. Jaarlijks wordt door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) ambtshalve een mbi-omzetplafond vastgesteld. Tevens wordt door de NZa jaarlijks een omzetplafond per instelling vastgesteld, welke afhankelijk is van de realisatie van het mbi-omzetplafond van alle instellingen gezamenlijk. Deze vaststelling vindt plaats nadat door de Minister van VWS de overschrijding van het mbi-omzetplafond uiterlijk vóór 1 december van het opvolgend jaar is gecommuniceerd.

Voor 2017 is het mbi-omzetplafond door de NZa vastgesteld op € 21.649,7 miljoen (prijsniveau 2016).

Het mbi-omzetplafond 2015 bedraagt € 20.297.600, en het mbi-omzetplafond 2016 bedraagt € 21.049.000.

Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 bestaat nog geen inzicht in realisatie van het mbi-omzetplafond over 2017. Giro+ B.V. is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de stichting per 31 december 2017.

Meerjarige financiële verplichtingen

Er zijn langlopende financiële verplichtingen aangaande ter zake van huur van onroerend goed en voor het gebruik en beheer van ICT apparatuur en applicaties.

De resterende looptijd kan als volgt worden gespecificeerd:

	Niet langer dan 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Langer dan 5 jaar
	€	€	€
Huurcontracten	134.024	21.564	-
ICT licenties en dienstverlening	1.314.153	1.970.888	-
Overige dienstverlening	407.749	-	-
Contractwaarden per 31-12-2017	<u>1.855.926</u>	<u>1.992.452</u>	<u>-</u>

De verplichtingen die hieruit voortvloeien bedragen ultimo 2017 in totaal € 3.848.378. Voor een bedrag van € 230.990 betreft dit verplichtingen jegens de aandeelhouder Maastricht UMC+ en voor € 289.218 jegens aandeelhouder Stichting Proteion Thuis. Deze contracten betreffen huur en overige dienstverlening. De huur is per 1-4-2018 beëindigd, Ciro+ B.V. koopt een deel van deze gebouwen.

5.1.6 MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA

	Terrein- voorzieningen	Inventaris	Automatisering	Totaal
	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2017				
- aanschafwaarde	152.464	3.278.577	969.613	4.400.653
- cumulatieve afschrijvingen	35.905	1.908.023	392.017	2.335.945
Boekwaarde per 1 januari 2017	<u>116.559</u>	<u>1.370.554</u>	<u>577.596</u>	<u>2.064.709</u>
Mutaties in het boekjaar				
- investeringen	24.440	80.187	63.368	167.994
- afschrijvingen	16.465	307.526	183.278	507.269
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>				
.aanschafwaarde	-	120.468	39.427	159.896
.cumulatieve afschrijvingen	-	120.468	39.427	159.896
- <i>desinvesteringen</i>				
aanschafwaarde	-	-	-	-
cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-
per saldo	-	-	-	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>7.975</u>	<u>-227.340</u>	<u>-119.910</u>	<u>-339.275</u>
Stand per 31 december 2017				
- aanschafwaarde	176.904	3.238.295	993.553	4.408.752
- cumulatieve afschrijvingen	52.370	2.095.080	535.867	2.683.318
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>124.534</u>	<u>1.143.214</u>	<u>457.686</u>	<u>1.725.434</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10%	10%	20%	

5.1.7 TOELICHTING OP DE RESULTATENREKENING

BATEN

11. Opbrengsten zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Opbrengsten zorgverzekeringswet (exclusief subsidies)	14.243.956	13.170.142
Overige zorgprestaties	789.109	1.007.312
Totaal	<u>15.033.065</u>	<u>14.177.454</u>

Toelichting:

De opbrengsten zorgverzekeringswet bestaan uit de volgende posten:

- Omzet DBC's gereguleerd segment; dit betreft de opbrengsten van behandelingen van patiënten met Complex Chronisch Longfalen
- Omzet DBC's vrij segment; dit betreft de opbrengsten van behandelingen van patiënten van het Academisch Slaapcentrum Ciro+ B.V. en per 1-1-2017 ook patiënten met Complex Chronisch Hartfalen

De opbrengsten overige zorgprestaties betreffen opbrengsten uit hoofde van zorg die in onderaanneming van andere zorginstellingen is uitgevoerd.

12. Subsidies

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	125.298	126.443
Totaal	<u>125.298</u>	<u>126.443</u>

Toelichting:

Het betreft subsidies uit hoofde van de Subsidieregeling kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg en Subsidieregeling stageplaatsen zorg II.

13. Overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Overige dienstverlening	292.852	268.404
Overige opbrengsten	222.069	506.548
Totaal	<u>514.921</u>	<u>774.952</u>

Toelichting:

De opbrengsten overige dienstverlening betreffen de inzet van personeel voor derden.
De overige opbrengsten betreffen grotendeels opbrengsten uit hoofde van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs.

LASTEN**14. Personeelskosten**

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Lonen en salarissen	6.288.099	6.092.346
Sociale lasten	915.119	889.799
Pensioenpremies	516.616	533.673
Andere personeelskosten	339.692	269.439
Subtotaal	<u>8.059.526</u>	<u>7.785.257</u>
Personeel niet in loondienst	1.089.172	1.084.991
Totaal personeelskosten	<u><u>9.148.698</u></u>	<u><u>8.870.248</u></u>
Specificatie gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's) per segment:		
Algemeen en administratief personeel	27	28
Personeel hotelfuncties	9	7
Personeel patiëntgebonden functies	84	83
Personeel terrein- en gebouwgebonden functies	2	2
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	<u>122</u>	<u>120</u>
Aantal personeelsleden dat buiten Nederland werkzaam is	-	-

Toelichting:

De stijging van het gemiddeld aantal FTE ligt op het gebied van zorg op de afdeling *Ciro@Care*, activiteitenbegeleiding, ergotherapie en op het gebied van de voedingsdienst.

15. Afschrijvingen op materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Afschrijvingen:		
Terreinvoorzieningen	16.465	15.247
Inventaris	307.526	315.230
Automatisering	183.278	173.858
Totaal afschrijvingen	<u><u>507.269</u></u>	<u><u>504.335</u></u>

16. Overige bedrijfskosten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	957.593	907.993
Algemene kosten	2.322.919	1.904.455
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	777.720	746.772
Onderhoud en energiekosten:		
Onderhoud	242.486	263.958
Energie gas	114.324	107.654
Energie stroom	47.048	45.110
Energie transport en overig	10.787	10.300
Huur en leasing	971.336	816.373
Dotaties en vrijval voorzieningen	-27.301	209.461
Totaal overige bedrijfskosten	<u>5.416.912</u>	<u>5.012.076</u>

Toelichting:

De algemene kosten zijn in 2017 23% gestegen ten opzichte van 2016. Deze stijging wordt onder andere veroorzaakt door ontwikkelingen die zijn gemaakt op het gebied van ICT.

De onttrekkingen en vrijval van de voorzieningen overtreffen de dotaties, met name in de overige voorzieningen.

17. Financiële baten en lasten*De specificatie is als volgt:*

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Rentebaten	2.593	15.552
Rentelasten	-	-
Totaal financiële baten en lasten	<u>2.593</u>	<u>15.552</u>

Toelichting:

Als gevolg van de positieve liquiditeitspositie van Giro+ B.V. zijn de rentelasten nihil. De rentebaten zijn gedaald als gevolg van een daling van de rentevergoeding.

18. Wet normering topinkomens (WNT)

Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling:

	prof. dr. E.F.M. Wouters	drs. I.M.L. Augustin
	€	€
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Lid RvB
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12
Deeltijdfactor in FTE	0,4	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	nee	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	96.040	132.165
Beloningen betaalbaar op termijn	-	11.018
Subtotaal	<u>96.040</u>	<u>143.183</u>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	66.400	166.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totale bezoldiging	<u><u>96.040</u></u>	<u><u>143.183</u></u>

Reden waarom overschrijding is toegestaan

Voor de voorzitter RvB is het overgangsregime inclusief bijbehorende afbouwregeling van toepassing. Op basis van de afbouwregeling bedraagt het individueel bezoldigingsmaximum voor 2017 € 96.040.

Gegevens 2016

Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12	1/1-31/12
Deeltijdfactor in FTE	0,4	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	105.310	130.711
Beloningen betaalbaar op termijn	-	10.769
Totale bezoldiging 2016	<u>105.310</u>	<u>141.480</u>

Toelichting

De vergelijkende cijfers inzake de WNT 2016 zijn aangepast als gevolg van nadere duiding door het ministerie van BZK zoals opgenomen op www.topinkomens.nl. In deze nadere duiding wordt door BZK benoemd dat "vergoedingen die bij een functievervulling op grond van een dienstbetrekking onbelast zouden zijn" niet de werkgeverspremies sociale verzekeringen vallen. Door het ontbreken van deze duiding ten tijde van het deponeren van de jaarrekening 2016 waren de werkgeverspremies sociale verzekeringen ad € 9.330 niet meegenomen als onderdeel van de bezoldiging 2016. In de WNT verantwoording 2017 is voor zowel 2017 als 2016 de som van de vergoedingen voor het vervullen van de functie verantwoord, inclusief de werkgeverspremies sociale verzekeringen. De aanpassing van 2016 leidt niet tot (wijzigingen in) een onverschuldigde betaling.

Toezichthoudende topfunctionarissen:

	prof. dr. M. van Dieijen-Visser	drs. M.P.L.M. van Woensel	ir. W.H.M. Orbons
	€	€	€
Functiegegevens	Voorzitter RvC	Lid RvC	Lid RvC
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
<i>Bezoldiging</i>			
Bezoldiging	-	-	4.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	24.900	16.600	16.600
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging	-	-	4.000
<i>Gegevens 2016</i>			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	-	-	4.000
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totale bezoldiging 2016	-	-	4.000

19. Honoraria accountant

	2017	2016
	€	€
De honoraria van de accountant over 2017 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	107.811	137.698
2 Overige controlewerkzaamheden	26.551	15.504
3 Fiscale advisering	-	5.299
4 Niet-controlediensten	-	-
Totaal honoraria accountant	134.362	158.501

Toelichting:

De accountantshonoraria zijn verantwoord op basis van de kosten zoals deze in de winst en verliesrekening zijn verantwoord.

20. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

In de normale bedrijfsactiviteiten koopt en verkoopt de onderneming goederen en diensten van en aan verschillende verbonden partijen. Deze transacties worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders die in het kader van de WNT verantwoord worden, is opgenomen onder punt 18.

5.1.8 VASTSTELLING EN GOEDKEURING

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Ciro+ B.V. heeft de jaarrekening 2017 opgemaakt en vastgesteld in de vergadering van 30 mei 2018.

De raad van commissarissen van de Ciro+ B.V. heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 30 mei 2018.

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.2.1.

Gebeurtenissen na balansdatum

Op 29 maart 2018 is Ciro+ B.V. eigenaar geworden van het terrein en de gebouwen op locatie Hornerheide 1 te Horn. Deze gebouwen werden tot die tijd gehuurd. Voor de aanschaf is een financiering aangegaan bij de ING Bank ter hoogte van € 5.500.000,-. De gebeurtenis heeft geen effect op de feitelijke situatie per jaareinde.

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

Horn, 30 mei 2018

W.G.
_____
Dhr. prof. dr. E.F.M. Wouters
Voorzitter RvB

W.G.
_____
Mw. drs. I.M.L. Augustin
Lid RvB

W.G.
_____
Mevr. prof. dr. M. van Diejen-Visser
Voorzitter RvC

W.G.
_____
Dhr. drs. M.P.L.M. van Woensel
Lid RvC

W.G.
_____
Dhr. ir. W. Orbons
Lid RvC

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is bepaald, conform artikel 21, dat het behaalde resultaat ter vrije beschikking staat van de algemene vergadering, echter binnen de grenzen van de maatschappelijke doelstelling van de vennootschap.

Het voorstel aan de algemene vergadering is om het resultaat toe te voegen aan het eigen vermogen

5.2.2 Nevenvestigingen

Ciro+ B.V. heeft geen nevenvestigingen.

5.2.3 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

**Controleverklaring van de
onafhankelijke accountant**

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering en Raad van Commissarissen van *Ciro+ B.V.*

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van *Ciro+ B.V.* (hierna 'de vennootschap') te Horn (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd).

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van *Ciro+ B.V.* per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017, in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi (RvW) en Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2017;
- 2 de resultatenrekening over 2017; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2017 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van *Ciro+ B.V.* zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2015/2014

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2017 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2015/2014 zoals bepaald en verantwoord door *Ciro+ B.V.* als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2015/2014.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RvW en Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de Raad van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Arnhem, 30 mei 2018

KPMG Accountants N.V.

E.J. Preuter RA